

Eksempler på misforstået læsning af billedsprog

Eksempel 1:

I et digt med titlen ”Den nye ejer” af Tove Ditlevsen fra 1955 står bl.a.:

(...)
Uværdigt var det liv vi førte her,
luvslidt er vanens lille grå tyran,
vi vidste begge, vi var bedre værd,
men hang dog sammen uden mål og plan,

indtil vi ikke mere var istand
til skænderi - da hver en sårbar plet
lå blottet som en nerve i en tand,
og det at skilles kun var altfor let.

(...)
Jeg savner ingenting, men denne nat
begræder jeg, at der er intet savn:
jeg er en bolig, nogen har forladt
snart hvisker jeg den nye ejers navn

En elev tolker andensidste verslinjes sætning ”jeg er en bolig” helt bogstaveligt og ikke som den metafor, den rigtigt skal forstås som.

Eleven skriver:

Tove Ditlevsens digt tager en uventet drejning i den sidste strofe. Jeg som læser har hele vejen igennem troet, at digtet handlede om et kærestepar, som er ved at flytte fra hinanden på grund af skænderier. Men det viser sig, at det er selve lejlighedens forhold til manden, som nu har boet og skal flytte et andet sted hen.

”Jeg er en bolig, nogen har forladt / snart hvisker jeg den nye ejers navn” (l. 19-20)

På den måde har Tove Ditlevsen leget lidt med læserens fantasi ved først at fortælle, hvem hovedpersonen er i de allersidste linjer. Jeg tog mig selv i at læse digtet om igen, da jeg opdagede, at det var en lejligheds beretning.

Eleven skulle have stølet på sin første fornemmelse, nemlig at digtet faktisk handler om et parforhold, et ægteskab, der er gået i stykker. Og det er kvinden, ikke en lejlighed, der taler i digtet. Kvinden føler sig meget ensom. Hun føler sig tom indeni, så tom, som var hun en bolig, nogen havde forladt.

Eksempel 2:

Novellen ”Glansbilleder” af Martha Christensen handler om en ung blind mand, der er ret ensom. Han sidder dagligt i en park og bliver på et tidspunkt kontaktet af en lille pige, der stædigt forsøger at etablere kontakt.

I lille stykke inde i fortællingen står følgende passage:

Som det havde været den første gang hun var kommet hoppende hen til ham på en af de blide, solvarme dage, hvor det føltes dobbelt smerteligt at være ham. Og hvor det var som sluttede et glasburs tynde, usynlige vægge tæt og fast omkring ham. Beskyttende og isolerende fra det der var udenfor. Udenfor var medfølelsen, som han ikke tålte, og de uundgåelige skuffelser og

knuste forventninger, som han ikke turde møde. Udenfor var det liv andre levede. Han kunne længes heftigt imod det og han veg til side for det, når det kom for tæt på, angst for at det skulle gøre ondt.

Han sad i sit bur, da den hoppende lyd af en bold der blev slået i jorden, forstyrrende kom rullende henimod ham (...)

Dette har en elev forstået helt bogstaveligt. Hun fortolker nemlig situationen således:

Man læser om et lille bur af glas, som manden sidder i. Jeg forestiller mig, at det er et buskur, selvom det virker forkert, at et buskur skulle være placeret i parken ved legepladsen. Jeg har på fornemmelsen, at manden har valgt stedet, tæt på legepladsen, fordi han finder glæde ved at høre børnene lege og grine. Buret står i kanten af en befærdet sti, og forbigående undgår ham.

Eleven er faktisk lige ved at være på rette spor, idet tanken, at det virker forkert med et buskur i den park, hvor den blinde mand befinder sig, strejfer hende. Og de to steder i det citerede uddrag, hvor der nævnes et bur ("det var som sluttede et glasburs tynde, usynlige vægge tæt og fast omkring ham" og "Han sad i sit bur") skal da heller ikke forstås bogstaveligt.

I første sætning står bindeordet 'som', og det signalerer, at den blinde mand ikke rent fysisk sidder i et glasbur, men at han rent følelsesmæssigt har det, 'som om' han sidder i et bur - i betydningen, at han føler sig isoleret fra omverdenen. Så (glas)buret er altså et billedsprogligt udtryk, en metafor, der skal forstås i overført betydning, dvs. i en anden betydning end dens bogstavelige. Helt bogstaveligt sidder han ikke i et bur, men på en bænk i parken, og det står der da også allerede i novellens første sætning: "Han kunne ligne enhver langhåret ung fyr, som han sad der på bænken"